

Κώδικας Δεοντολογίας

Ο Δεοντολογικός Κώδικας ετοιμάστηκε από την Επιτροπή Προπαρασκευής Κώδικα Δεοντολογίας όπως αυτή ορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και αποτελείται από τους Ντόρις Καμαρά, Βασίλη Χριστοδουλίδη και Γιώργο Μεταξά. Για τη συγγραφή του λήφθηκαν υπόψιν ο Μετα-Κώδικας Δεοντολογίας της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Συλλόγων Επαγγελματιών Ψυχολόγων, ο Κώδικας Δεοντολογίας της Βρετανικής Ψυχολογικής Κοινότητας, ο Κώδικας Δεοντολογίας Ψυχολόγων των ΥΨΥ της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Κώδικας Δεοντολογίας του Αμερικανικού Ψυχολογικού Συνδέσμου, ο Κώδικας Δεοντολογίας του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων και ο Καταστατικός Χάρτης Επαγγελματικής Ηθικής για τους Ψυχολόγους της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Συλλόγων Επαγγελματιών Ψυχολόγων.

Υποβλήθηκε προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Παγκύπριου Συλλόγου Ψυχολόγων την 2η Αυγούστου 2008, έγιναν οι απαραίτητες τροποποιήσεις και στάληκε στα μέλη για την καταγραφή των απόψεων και πιθανών παρατηρήσεων την 20η Σεπτεμβρίου 2008. Τα σχόλια αποστάληκαν στην Επιτροπή Προπαρασκευής Κώδικα Δεοντολογίας την 6η Οκτωβρίου 2008. Το τελικό προσχέδιο έχει εγκριθεί από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση του Παγκύπριου Συλλόγου Ψυχολόγων στις 15 Νοεμβρίου 2008.

Οποιαδήποτε αλλαγή στον Κώδικα Δεοντολογίας μπορεί να διενεργηθεί μόνο μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Παγκύπριου Συλλόγου Ψυχολόγων. Όλα τα μέλη του Συλλόγου οφείλουν να τηρούν τον παρόντα Κώδικα Δεοντολογίας.

Ετοιμασία και Συγγραφή: Ντόρις Καμαρά, Βασίλης Χριστοδουλίδης, Γιώργος Μεταξάς.

Φιλολογική Επιμέλεια: Μιχάλης Μιχαήλ

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

Η συγγραφή του παρόντος κώδικα δεοντολογίας διέπεται από το Άρθρο 23 του καταστατικού λειτουργίας του ΠΑ.ΣΥ.ΨΥ. ως ακολούθως:

«1. Ο Δεοντολογικός Κώδικας εγκρίνεται από ειδικά προς τούτο συγκαλούμενη Έκτακτη Γενική Συνέλευση με πλειοψηφία των ? των παρόντων μελών.

2. Ο Δεοντολογικός Κώδικας προκύπτει από μελέτη και επεξεργασία του Προσχεδίου Δεοντολογικού Κώδικα που ετοιμάζει επιτροπή καλούμενη ως Επιτροπή Προπαρασκευής Κώδικα Δεοντολογίας, η οποία συστήνεται για τον σκοπό αυτό με απόφαση και υποχρεωτικά στα πλαίσια της θητείας του Πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου. Κατά παρόμοιο τρόπο εγκρίνονται η δομή και το πλαίσιο λειτουργίας Πειθαρχικού συμβουλίου και η διαδικασία επιβολής κυρώσεων.

3. Οι ίδιες προϋποθέσεις αυξημένης πλειοψηφίας ισχύουν για Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις, συγκαλούμενες με σκοπό την τροποποίηση του Δεοντολογικού Κώδικα ή του Πειθαρχικού Συμβουλίου». (Καταστατικό ΠΑ.ΣΥ.ΨΥ., Άρθρο 23)

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Ο παρών Δεοντολογικός Κώδικας απευθύνεται σε όλους τους ψυχολόγους, γυναίκες και άντρες, με οποιαδήποτε ειδικευση, μέθοδο που ακολουθούν, καθήκοντα που αναλαμβάνουν, θεωρητικό ή πρακτικό προσανατολισμό και επαγγελματικούς στόχους.
2. Σκοπός αυτού του Δεοντολογικού Κώδικα είναι να διατηρήσει αλώβητο το κύρος του επαγγελματία ψυχολόγου στην Κύπρο και να θέσει τις κατευθυντήριες γραμμές ορθολογιστικής άσκησης του επαγγέλματος από όλους τους εμπλεκόμενους, βελτιώνοντας την ποιότητα των υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται και κατοχυρώνοντας την προστασία όλων ανεξαιρέτως των ανθρώπων, της αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων τους, ενώ ταυτόχρονα στοχεύει στον απόλυτο σεβασμό κάθε μορφής ζωής.
3. Η απουσία ουσιαστικής επαγγελματικής κουλτούρας, συνοδευόμενη από τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό επαγγελματιών ψυχολόγων, καθώς και την διάχυση των ψυχολογικών υπηρεσιών στον πυρήνα και τις επιμέρους δομές του κοινωνικού ιστού στην Κύπρο καθιστούν επιτακτική την ανάγκη κατάρτισης και πιστής τήρησης των βασικών αρχών επαγγελματικής συμπεριφοράς.

2. Γενικές Αρχές Ηθικής

1. Σεβασμός και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κάθε μορφής ζωής
2. Υπευθυνότητα
3. Επάρκεια
4. Ακεραιότητα

2.1.1. Ο ψυχολόγος οφείλει να προασπίζεται, να σέβεται και να προωθεί τα δικαιώματα, τις ελευθερίες, την αξιοπρέπεια, το απόρρητο της προσωπικής ζωής, την καλή ψυχολογική κατάσταση και την αυτονομία κάθε ανθρώπινης ύπαρξης, συμπεριλαμβανομένων (αλλά όχι αποκλειστικά) των δικαιωμάτων αυτοπροσδιορισμού της προσωπικότητας, ιδιωτικής ζωής και διαφορετικότητας, έχοντας συναίσθηση της επιρροής και του κύρους του στο κοινό.

2.1.2. Ο ψυχολόγος υποχρεούται να σέβεται τις ατομικές, εθνικές, πολιτισμικές και φυλετικές διαφορές που απορρέουν από την ηλικία, πιθανή σωματική «ανεπάρκεια», μορφωτικό

επίπεδο, εθνικότητα, γένος, γλώσσα, καταγωγή, θρησκεία, σεξουαλικό προσανατολισμό, οικογενειακή και κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

2.1.3. Ο ψυχολόγος είναι υπόχρεος να αποφεύγει τη χρήση πρακτικών που ενέχουν άνιση μεταχείριση ή και προκατάληψη· να ενημερώνει τα άτομα με τα οποία διατηρεί επαγγελματική σχέση για τα δικαιώματά τους, συμπεριλαμβανομένων (αλλά όχι αποκλειστικά) του δικαιώματος τερματισμού της επαγγελματικής σχέσης ανά πάσα στιγμή, του δικαιώματος στην λεπτομερή και ειλικρινή γνωστοποίηση του περιεχομένου της επαγγελματικής σχέσης και συνάμα είναι υπόλογος για την επιλογή των ηθικών αρχών, οι οποίες διέπουν το επαγγελματικό του έργο.

2.2.1. Ο ψυχολόγος φέρει αμέριστα την ευθύνη των επιλογών, εφαρμογών και συνεπειών των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιεί, καθώς και των επαγγελματικών συμβουλών τις οποίες παρέχει στα άτομα με τα οποία διατηρεί επαγγελματική σχέση. Δεν αποδέχεται την εμπλοκή του σε οποιαδήποτε δραστηριότητα, η οποία συγκρούεται με τις ηθικές αρχές και βεβαιώνεται πως δεν θα υπάρξει κατάχρηση των υπηρεσιών του από οποιονδήποτε.

2.2.2. Ο ψυχολόγος καθοδηγείται στο επαγγελματικό του έργο από την αρχή «ου βλάψεις». Επομένως πρέπει να αποφεύγει να αποφεύγει αμφισβητούμενες πρακτικές, σεβόμενος τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε ατόμου με το οποίο διατηρεί επαγγελματική σχέση, έχοντας πλήρη συναίσθηση των περιορισμών οι οποίοι προκύπτουν από τα όρια των ικανοτήτων, γνώσεων, εμπειριών και δυνατοτήτων του σε ότι αφορά την επαγγελματική σχέση του με το κοινό. Αποφεύγει την υπεργενίκευση και την απόλυτη αιτιοκρατική αντίληψη στις ερμηνείες του ως προς τα κίνητρα και τη συμπεριφορά των ατόμων με τα οποία διατηρεί επαγγελματική σχέση.

2.3.1. Ο ψυχολόγος δύναται να προβάλλει αποκλειστικά και μόνο τα ειδικά προσόντα που απορρέουν από τις σπουδές, την εκπαίδευση και την προσωπική του εμπειρία, καθορίζοντας μέσω αυτών τα δικά του επαγγελματικά όρια.

2.3.2. Ο ψυχολόγος οφείλει να απέχει από την ανάληψη επαγγελματικών καθηκόντων, εκτός αυτών για τα οποία κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και εκπαίδευση.

2.3.3. Ο ψυχολόγος επιβάλλεται να γνωρίζει τις βασικές ηθικές αρχές του επαγγέλματός του, όπως περιγράφονται στο Δεοντολογικό Κώδικα· να αναγνωρίζει πως κατά την άσκηση των καθηκόντων του θα έχει να αντιμετωπίσει σειρά ηθικών διλημάτων, τα οποία έχει την ευθύνη να επιλύσει καθοδηγούμενος από τον αναγκαίο βαθμό στοχασμού, εποπτεία και συμβουλευτική καθοδήγηση.

2.3.4. Σε περίπτωση που προκύψει σύγκρουση μεταξύ της εκάστοτε Νομοθεσίας και μιας ή περισσότερων από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα, αυτή πρέπει να επιλυθεί με ιδιαίτερη προσοχή και συμμόρφωση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στις Ηθικές Αρχές, με παράλληλη τήρηση εκ μέρους του επαγγελματία των προνοιών του εκάστοτε Νόμου.

2.4.1. Ο σεβασμός στην ακεραιότητα του χαρακτήρα αποτελεί βασική προϋπόθεση στην αποσαφήνιση του ρόλου, της προσέγγισης, της αποστολής, της δραστηριότητας, καθώς και των υπηρεσιών που προσφέρει.

2.4.2. Ο ψυχολόγος οφείλει με ειλικρίνεια να επεξηγεί και να διασαφηνίζει τον επαγγελματικό του ρόλο, να μεταφέρει τα ευρήματα του και να γνωστοποιεί πιθανούς περιορισμούς. Απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση των επαγγελματικών του καθηκόντων είναι η ακρίβεια και ειλικρίνεια κατά τη γραπτή ή προφορική διατύπωση των προσόντων του, ούτως ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία προσδοκιών οι οποίες να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και να παραπλανούν το κοινό.

3. Εφαρμοσμένη άσκηση επαγγελματικών ψυχολογικών καθηκόντων

3.1. Ο ψυχολόγος ασκεί καθήκοντα σύμφωνα με την ειδίκευση και εξειδίκευση του. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του φροντίζει να μην παραβαίνει τις ηθικές αρχές του παρόντος Δεοντολογικού Κώδικα.

3.2. Πρωταρχική υποχρέωση του ψυχολόγου είναι να διαφυλάξει το κύρος του επαγγέλματός του και να βελτιώνει συνεχώς την ποιότητα των υπηρεσιών τις οποίες παρέχει, πράγμα που επιτυγχάνεται με την κατοχύρωση και την προστασία όλων ανεξαιρέτως των ανθρώπων, της αξιοπρέπειας τους και των δικαιωμάτων τους. Ταυτόχρονα στοχεύει στον απόλυτο σεβασμό κάθε μορφής ζωής και σε συνάρτηση με αντικειμενικότητα, ευσυνειδησία, υψηλό αίσθημα ευθύνης και συμπεριφορά που εμπνέει εμπιστοσύνη, διατηρεί ψηλά επίπεδα εφαρμοσμένης άσκησης ψυχολογικών καθηκόντων.

3.3. Αποφεύγει την άσκηση κακόβουλης κριτικής δημοσίως προς άλλους συναδέλφους για να μην φθαρεί η εικόνα του επαγγέλματός του στην κοινή συνείδηση.

3.4. Κατά την περίπτωση όπου πελάτης ενός άλλου σχετικού επιστήμονα απευθυνθεί στον ψυχολόγο ζητώντας τις υπηρεσίες του, αυτός οφείλει να εξετάσει προσεκτικά την κατάσταση και να έρθει σε συνεννόηση με τον άλλο επιστήμονα προς αποφυγή παρεξηγήσεων είτε με τον πελάτη είτε με το συνάδελφο.

3.5. Ο ψυχολόγος αποφεύγει να εισέρχεται στα έργα και στη δικαιοδοσία συγγενών επαγγελματιών ή ειδικοτήτων από υπέρβαση άσκησης του δικού του επαγγέλματος. Ταυτόχρονα οφείλει να διαφυλάξει την δίκη του επιστήμη και ειδικότητα από παρόμοιες παρεμβάσεις.

3.6. Ο ψυχολόγος εφαρμόζει τις επαγγελματικές του δεξιότητες μόνο στις περιπτώσεις όπου η άσκηση των καθηκόντων του δεν έρχεται σε σύγκρουση με τις αρχές του Δεοντολογικού Κώδικα.

3.7. Ο ψυχολόγος τηρεί αυστηρά το επαγγελματικό απόρρητο, το οποίο παραβαίνει τότε και μόνο τότε, όταν ο πελάτης αποτελεί δυνητικά απειλή για την ασφάλεια του ιδίου του του εαυτού ή τρίτων προσώπων.

3.8. Σε περίπτωση όπου στοιχεία για τον πελάτη έχουν αποκτηθεί από τον ψυχολόγο ή από άλλο συνάδελφό του και αυτά πρόκειται να γνωστοποιηθούν, επιβάλλεται η συγκατάθεση τόσο του πελάτη όσο και του συναδέλφου.

3.9. Ο ψυχολόγος οφείλει να βεβαιώνεται για την αβίαστη συγκατάθεση των ατόμων με τα οποία πρόκειται να αναπτύξει οποιασδήποτε μορφής επαγγελματική σχέση και να αποσαφηνίζει με τρόπο ευνόητο προς τον πελάτη (ιδιαίτερα στις περιπτώσεις παιδιών ή ψυχικά ασθενών) τα πιθανά οφέλη ή συνέπειες των πράξεων του, το είδος και το επίπεδο της εκπαίδευσής του, αλλά και το αναφαίρετο δικαίωμα του πελάτη του για αποχώρηση από τη διαδικασία μιας τέτοιας σχέσης οποτεδήποτε το θελήσει ο πελάτης.

3.10. Σε περίπτωση που ο ψυχολόγος προσφέρει τις υπηρεσίες του επ' αμοιβής φροντίζει να ενημερώνει ευκρινώς και με απόλυτη ειλικρίνεια τον πελάτη για την κοστολόγηση των προσφερομένων προς αυτόν υπηρεσιών.

3.11. Ο ψυχολόγος οφείλει να τηρεί το επαγγελματικό απόρρητο για τους φορείς στους οποίους πιθανώς να προσφέρει τις υπηρεσίες του.

3.12. Ο ψυχολόγος που αναλαμβάνει εργασία σε κάποιον φορέα ενημερώνει ευθύς εξ αρχής τον εργοδότη του για τους περιορισμούς και τις υποχρεώσεις που του διαγράφει η δεοντολογία του όπως αυτή προκύπτει από το Δεοντολογικό Κώδικα. Ταυτόχρονα φροντίζει όπως οι υπηρεσίες του προς τον εργοδότη δεν θα χρησιμοποιηθούν σε καμιά περίπτωση εναντίον των πελατών του, συναδέλφων ή άλλων εργαζομένων.

3.13. Σε καμιά περίπτωση ο ψυχολόγος δεν δύναται να χρησιμοποιήσει για ιδιοτελείς σκοπούς πληροφορίες που έχει αντλήσει από πελάτες του.

3.14. Ο ψυχολόγος ενημερώνει τον πελάτη του για τις μορφές καταγραφής των πληροφοριών οι οποίες του δίνονται και φέρει προσωπική ευθύνη για την κατάλληλη διαφύλαξη των πληροφοριών αυτών.

3.15. Ο ψυχολόγος αποφεύγει την αυτόβουλη παροχή υπηρεσιών προς άτομα που δεν το επιθυμούν (εξαιρουμένων των περιπτώσεων για τις οποίες υπάρχει σχετικό δικαστικό διάταγμα), συγγενικά του πρόσωπα ή πρόσωπα με τα οποία διατηρεί φιλική ή επαγγελματική σχέση.

3.16. Ο ψυχολόγος οφείλει να ενημερώνει τον πελάτη του για τα αποτελέσματα ψυχομετρικών δοκιμασιών, ενώ αποφεύγει τη χρήση ψυχομετρικών εργαλείων στα οποία δεν έχει εκπαιδευτεί κατάλληλα. Επίσης αποφεύγει τη χρήση ψυχομετρικών εργαλείων τα οποία έχουν πρόσφατα χορηγηθεί στον πελάτη από άλλο συνάδελφο, εκτός και αν αυτό θεωρηθεί απαραίτητο και προς όφελος του πελάτη. Σέβεται και δεν εκλαϊκεύει την επιστημονική αξία των ψυχομετρικών εργαλείων, δεν τα ανακοινώνει σε μη επαγγελματικούς κύκλους και γενικώς αποφεύγει την διενέργεια οποιασδήποτε μορφής αξιολόγησης ή διάγνωσης στην βάση αποκλειστικά ψυχομετρικών εργαλείων, έχοντας κατά νου τις δυνατότητες αλλά και τους περιορισμούς οι οποίοι προκύπτουν από τη χρήση τέτοιων εργαλείων.

3.17. Ο κάθε επαγγελματίας ψυχολόγος φροντίζει για τη συνεχή κατάρτιση του ιδίου ή άλλων συναδέλφων του. Δύναται να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως επόπτης άλλων συναδέλφων, είτε αμισθί είτε επί πληρωμή.

3.18. Σε περίπτωση που ο ψυχολόγος χρειαστεί να χορηγήσει γραπτή γνώματευση, οφείλει να αναφέρει σε αυτήν τον αποδέκτη και το σκοπό για τον οποίο χορηγείται. Οι γνωματεύσεις ή εκθέσεις χορηγούνται μόνο για επαγγελματική χρήση και απευθύνονται μόνο σε αρμόδια πρόσωπα ή υπηρεσίες. Αποτελέσματα ψυχοδιαγνωστικών δοκιμασιών ή ψυχομετρικών εργαλείων χορηγούνται μόνο για επαγγελματική χρήση σε υπηρεσίες οι οποίες διαθέτουν ψυχολόγους ειδικά εκπαιδευμένους για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Η χορήγηση τέτοιων πληροφοριών νοείται πως γίνεται μόνο μετά τη σύμφωνο γνώμη του

πελάτη και γίνεται με μεγάλη προσοχή χωρίς να δίδονται περιττές πληροφορίες οι οποίες πιθανώς να παρερμηνευτούν.

3.19 Τηρουμένων των πιο πάνω διατάξεων, η οποιαδήποτε διενέργεια πρέπει να γίνεται πάντα για το καλό και το συμφέρον του πελάτη.

4. Ερευνητικό έργο στον κλάδο της ψυχολογίας

4.1. Η παρούσα παράγραφος του δεοντολογικού κώδικα αποσκοπεί στη θέσπιση των γενικών αρχών οι οποίες διέπουν την ψυχολογική έρευνα. Ο ψυχολόγος ασκεί ερευνητικό έργο σύμφωνα με την εκπαίδευσή του.

4.2. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διεξαγωγή έρευνας είναι η εκ των προτέρων συγκατάθεση όλων των συμμετεχόντων.

4.3. Ο ψυχολόγος που διεξάγει οποιασδήποτε μορφής έρευνα υποχρεούται να ενημερώνει λεπτομερώς και σε γλώσσα κατανοητή στους συμμετέχοντες για τα ακόλουθα:

- τα δικαιώματα τους ως συμμετέχοντες και τις υποχρεώσεις οι οποίες προκύπτουν από τη συμμετοχή τους στην έρευνα
- το σκοπό της έρευνας, την αναμενόμενη διάρκειά της και τις προβλεπόμενες διαδικασίες
- το δικαίωμα τους να αρνηθούν τη συμμετοχή τους στην έρευνα ή να αποσυρθούν σε οποιοδήποτε μέρος της διαδικασίας, αλλά και τις πιθανές συνέπειες που θα έχει αυτή η άρνησή τους
- τους παράγοντες οι οποίοι πιθανώς επηρεάζουν την απόφασή τους για συμμετοχή ή όχι στην έρευνα καθώς και τα ενδεχόμενα ερευνητικά οφέλη
- ποια εκ των προσωπικών τους δεδομένων (π.χ. ηλικία, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, οικογενειακή κατάσταση κ.λπ.) δύνανται να χρησιμοποιηθούν ή/και δημοσιευτούν στα πλαίσια της έρευνας, όπως και για τα άτομα τα οποία θα έχουν πρόσβαση σε αυτά
- πιθανά κίνητρα για τη συμμετοχή τους
- στοιχεία ατόμων από την ερευνητική ομάδα στα οποία μπορούν να απευθυνθούν για οποιαδήποτε διευκρινιστική ερώτηση

4.4. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρησιμοποίηση οποιωνδήποτε ψυχομετρικών εργαλείων είναι η επαρκής ενημέρωση και η συγκατάθεση των συμμετεχόντων καθώς και η επεξήγηση των τεχνικών αξιολόγησης και διάγνωσης οι οποίες θα επιλεγούν ως οι πλέον κατάλληλες.

4.5. Στην περίπτωση παιδιών ή ατόμων τα οποία δεν είναι σε θέση να δώσουν τη συγκατάθεσή τους, τότε ζητείται η συγκατάθεση του κηδεμόνα και ο ψυχολόγος οφείλει να εξηγήσει στους συμμετέχοντες σε κατανοητή σε αυτούς γλώσσα τη φύση και το σκοπό των υπηρεσιών αξιολόγησης.

4.6. Σε περίπτωση που η παραπλάνηση των συμμετεχόντων αποτελεί μέρος του ερευνητικού σχεδιασμού, ο ψυχολόγος ανακοινώνει και εξηγεί στους συμμετέχοντες το σκοπό της παραπλάνησης το συντομότερο δυνατό, σε κάθε περίπτωση όχι μετά τη δημοσίευση των

αποτελεσμάτων ούτως ώστε να δίδεται η δυνατότητα στο συμμετέχοντα να αποσύρει τα στοιχεία του.

4.8. Κατά την κατασκευή ή τη στάθμιση ψυχομετρικών εργαλείων ο ψυχολόγος οφείλει να διασφαλίζει το αναγκαίο μέγεθος του δείγματος, να χρησιμοποιεί τις απαραίτητες στατιστικές μεθόδους, να λαμβάνει υπόψη τις ιδιομορφίες της γλώσσας και των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων του πληθυσμού, να φροντίζει για την εσωτερική και εξωτερική εγκυρότητα και αξιοπιστία του εργαλείου μέσω της αρμόζουσας προετοιμασίας, αλλά και συστηματικών και επαναληπτικών μετρήσεων.

4.9. Ο ψυχολόγος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την προστασία του απόρρητου των συμμετεχόντων και φροντίζει για την ορθή και ασφαλή φύλαξη των δεδομένων.

4.10. Σε καμιά περίπτωση δεν παραποιεί τα αποτελέσματα της έρευνας, δεν προβαίνει σε αυθαίρετα συμπεράσματα και θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ ο σεβασμός στα πνευματικά δικαιώματα, η αναφορά όλων των ερευνητών οι οποίοι έχουν συμβάλει στην έρευνα αλλά και η αποφυγή αναφοράς ερευνητών οι οποίοι δεν είχαν πραγματική συμμετοχή στην εν λόγω έρευνα. Νοείται πως ουσιαστική και σοβαρή παρατυπία η οποία σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται, είναι η λογοκλοπή.

4.11. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης ζώων στην έρευνα, ο ψυχολόγος οφείλει να το πράττει με το δέοντα σεβασμό προς όλες τις μορφές ζωής και σε καμιά περίπτωση η μορφή της χρήσης των ζώων δεν πρέπει να αντίκειται προς τις εθνικές ή/και ευρωπαϊκές νομοθεσίες ή/και κανονισμούς οι οποίοι αναφέρονται ή και αφορούν στην προστασία και μεταχείριση των ζώων. Με κάθε δυνατό τρόπο ελαχιστοποιείται η βλάβη που μπορεί να υποστεί το πειραματόζωο, με ιδανική την περίπτωση απουσίας τέτοιας. Αποφεύγει επιμελώς τη θανάτωση ή το βασανισμό ζώων και μειώνει στα μέτρα του δυνατού τον πόνο τους. Φροντίζει στην έρευνα να συμμετέχει κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό.

4.12. Ο ψυχολόγος οφείλει να προασπίζει την επαγγελματική του ιδιότητα και να μην επιτρέπει την χρησιμοποίηση ψυχομετρικών ή και άλλων ψυχολογικών εργαλείων από μη ειδικούς.

5. Διδακτικό έργο

5.1. Η παρούσα παράγραφος του Δεοντολογικού Κώδικα αποσκοπεί στη θέσπιση των γενικών αρχών οι οποίες διέπουν τη διδασκαλία της Ψυχολογίας. Ο ψυχολόγος ασκεί διδακτικό έργο σύμφωνα με την εκπαίδευσή του.

5.2. Ο ψυχολόγος που ασκεί εκπαιδευτικό έργο παραπέμπει τους εκπαιδευόμενους σε πηγές οι οποίες άπτονται των ηθικών αρχών άσκησης του επαγγέλματος και φροντίζει για την ανάπτυξη της κριτικής τους ικανότητας.

5.3. Ο ψυχολόγος οφείλει να παρουσιάζει στους εκπαιδευόμενους την επιστήμη της ψυχολογίας με σφαιρικό τρόπο, αποφεύγοντας την ισοπεδωτική κριτική διαφορετικών από τη δική του μεθόδων, σχολών ή άλλων συναδέλφων.

5.4. Φροντίζει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα ειδίκευσής του.

5.5.Σέβεται το ακαδημαϊκό έργο όλων των συναδέλφων του και δικαιούται να εκφράσει οποιαδήποτε διαφωνία μέσα στα αποδεκτά ακαδημαϊκά πλαίσια.

5.6.Φροντίζει να διασφαλίζει ότι η διδασκαλία της ψυχολογίας παρέχεται μόνο από επαγγελματίες ψυχολόγους με σκοπό τη διασφάλιση του κύρους της επιστήμης της ψυχολογίας.

5.7.Εκφράζει με ελεύθερο τρόπο τις απόψεις του και προασπίζει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης των συναδέλφων με τους οποίους δύναται να διατηρεί διαφωνίες, είτε σε θεωρητικό επίπεδο, είτε σε θέματα μεθοδολογίας και πρακτικών. Νοείται πως σε καμιά περίπτωση το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης των απόψεων και πεποιθήσεών του δεν μπορεί να υπερβεί το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

5.8. Στα πλαίσια του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ο ψυχολόγος φροντίζει να προετοιμάζει με προσοχή και υπευθυνότητα το οπτικοακουστικό ή άλλο υλικό (τηλεοπτικές προβολές, φωτογραφίες, διαδύκτιο κ.λπ.),το οποίο θα χρησιμοποιήσει και υποχρεούται να απορρίπτει το υλικό εκείνο το οποίο παραβιάζει τον απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα, τις ελευθερίες, την αξιοπρέπεια, το απόρρητο της προσωπικής ζωής, την καλή ψυχολογική κατάσταση και την αυτονομία κάθε ανθρώπινης ύπαρξης συμπεριλαμβανομένων (αλλά όχι αποκλειστικά) των δικαιωμάτων αυτοπροσδιορισμού της προσωπικότητας, ιδιωτικής ζωής και διαφορετικότητας. Η ακαδημαϊκή ελευθερία σταματά εκεί όπου αρχίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

5.9. Φροντίζει η εποπτεία εκπαιδευομένων συναδέλφων να γίνεται από έμπειρο προσωπικό και να τηρούνται κατά τη διάρκεια της οι αρχές του Δεοντολογικού Κώδικα.

6. Ιδιότητα του Μέλους του Παγκυπρίου Συλλόγου Ψυχολόγων

6.1. Έκαστο μέλος του συλλόγου οφείλει σεβασμό και συμμόρφωση προς το καταστατικό του συλλόγου και σε καμιά περίπτωση η ιδιότητα του μέλους δεν χρησιμοποιείται για σκοπούς οι οποίοι έρχονται σε αντίθεση με το καταστατικό του.

6.2. Η τήρηση του παρόντος αποτελεί υποχρέωση για όλα ανεξαιρέτως τα μέλη του Συλλόγου. Ο έλεγχος του Κώδικα Δεοντολογίας είναι έργο του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ οποιεσδήποτε αλλαγές, τροποποιήσεις ή προσθέσεις στον κώδικα υπόκεινται στην έγκριση Γενικής Συνέλευσης.